

İntihar Notlarının Analizi: Eskişehir Deneyimi

Analysis of Suicide Notes: An experience in Eskişehir City

Kenan KARBAYAZ¹, Harun AKKAYA², Yasemin BALCI³, Beyza URAZEL⁴

¹Adli Tıp Kurumu, Eskişehir Şube Müdürlüğü, Eskişehir, Türkiye

²Adli Tıp Kurumu Başkanlığı, İstanbul, Türkiye

³Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Muğla, Türkiye

⁴Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı, Eskişehir, Türkiye

ÖZET

Giriş: Dünyada her yıl bir milyon insanın intihar nedeniyle öldüğü tahmin edilmektedir. İntiharların %5-43'ünde intihar notu bırakıldığı bildirilmiştir. Bu çalışmada Batı Anadolu'da bulunan ve üniversite şehri olan ilimizde intihar notlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Eskişehir'de 2002 ile 2011 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde, adli nitelikli ölümlerin tümü değerlendirildi. Adli soruşturma dosyaları incelendi. İntihar ettiğine karar verilen 399 olgu içinden intihar mektubu, telefon mesajı (sms) veya sosyal paylaşım siteleri aracılığıyla intihar notu bıraktığı saptanan 168 (%42,1) olgu çalışma kapsamına alındı.

Bulgular: Tüm olguların 95'inin (%56,5) intihar mektubu bıraktığı, 69'unun (%41,1) bir ya da birden fazla kişiye sms attığı, 4'ünün (%2,4) ise sosyal paylaşım sitesine intihar ve ölüm ile ilgili notlar yazdığı saptandı.

Sonuç: İntihar olduğu düşünülen olgularda intihar notu, olayın aydınlatılması için önemli bir bulgudur. Ancak delil kabul edilebilmesi için soruşturma sonucunda doğrulanması gerekir. (Nöropsikiyatri Arşivi 2014; 51: 275-279)

Anahtar kelimeler: İntihar, mektup, adli psikiyatri

Çıkar çatışması: Yazarlar bu makale ile ilgili olarak herhangi bir çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

ABSTRACT

Introduction: It is estimated that a million people around the world die by suicide each year. It has been reported that a note was left in 5%-43% of the suicides. In this study, it we aimed to evaluate and discuss suicide notes in our city which is situated in Western Anatolia and where several universities are located.

Method: All forensic deaths in Eskişehir in 10-year period between 2001 and 2011 were evaluated. Forensic investigation files were assessed. After investigation, Out of 399 cases, 168 (42.1%) cases, who were determined to have left a suicide letter, telephone message (sms) or message via social network sites, were included in the scope of the study.

Results: It was found that 95 (56.5%) of all cases had left a suicide letter, 69 (41.1%) cases had sent a telephone message to a person or more than one person, 4 (2.4%) cases had written notes about suicide and death in social networking sites.

Conclusion: A suicide note is an important finding in suicide cases to clarify the case. However, the note should be confirmed by investigation to be accepted as evidence. (Archives of Neuropsychiatry 2014; 51: 275-279)

Key words: Suicide, letter, forensic psychiatry

Conflict of interest: The authors reported no conflict of interest related to this article.

Giriş

Dünyada her yıl bir milyon insanın intihar nedeniyle öldüğü tahmin edilmektedir. Dünyada intihar oranının ortalama 100,000'de 16 olduğu ve her 40 saniyede bir insanın intihar nedeniyle öldüğü bildirilmiştir (1). Amerika Birleşik Devletleri'nde intihar, 25-34 yaş grubu için ikinci, 15-24 yaş grubu için ise üçüncü en sık ölüm nedenidir (2). Bazen intihar eden kişiler vedalaşmak, yalnız bıraktıkları kişilerden özür dilemek veya intihar nedenini anlatmak için notlar bırakırlar (3,4). İntiharların %5-43'ünde intihar notu bırakıldığı belirtilmiştir (4,5,6). Avustralya'da yapılan bir çalışmada, 1051 intihar olgusunun %33'ünün intihar notu bıraktığı saptanmıştır (7). İntihar notu genellikle herkesin görebileceği ortak kullanım alanlarına bırakılır (6,8).

İntihar notu, kişinin içinde bulunduğu ruhsal durumu en iyi yansıtan unsurlardandır. Ayrıca bu notlar adli sürecin ve kişinin intihar olayına yaklaşımına ışık tutan en önemli delillerdendir (4,8,9). İntihar notlarının analizi, kişiyi intihara sürükleyen sebebin anlaşılmasına katkı sağlar (8).

Bu çalışmada Batı Anadolu'da bulunan bir üniversite şehrinde intihar notlarının değerlendirilmesi ve tartışılması amaçlanmıştır.

Yöntem

Eskişehir'de 2002 ile 2011 yılları arasındaki 10 yıllık dönemde, adli nitelikli ölümlerin tümü değerlendirildi. Adli soruşturma dosyaları incelendi. Soruşturma sonucunda intihar ettiğine

Yazışma Adresi/Correspondence Address

Dr. Kenan Karbeyaz, Adli Tıp Kurumu, Eskişehir Şube Müdürlüğü, Eskişehir, Türkiye

Gsm: +90 505 223 08 85 E-posta: drkenankarbeyaz@hotmail.com **Geliş tarihi/Received:** 31.12.2012 **Kabul tarihi/Accepted:** 12.01.2013

© Nöropsikiyatri Arşivi Dergisi, Galenos Yayınevi tarafından basılmıştır. / © Archives of Neuropsychiatry, published by Galenos Publishing.

karar verilen 399 olgu içinden intihar mektubu, sms veya sosyal paylaşım siteleri aracılığıyla intihar notu bıraktığı saptanan 168 (%42,1) olgu çalışma kapsamına alındı. Çalışmada intihar notu açısından soruşturma savcılığınca delil olarak kabul edilen notlar çalışma kapsamına alındı. Soruşturmada intihar notlarının delil kabul edilebilmesi için kriminal çalışmalar yapılmış, kişinin yakın geçmişi, aile ve iş ilişkileri değerlendirilmiş, notlarda yazılı olanlar irdelenmiştir. Soruşturma tamamlandığında aksi bir bulgu tespit edilmemiş ise notlar delil olarak kabul edilmiş ve dosyaya delil olarak eklenmiştir.

Olgular yaş, cinsiyet ve meslekleri açısından incelendi. İntihar sebepleri, karşılıksız aşk veya terk edilme, yalnızlık, ekonomik sebepler ve hastalıklar olarak belirlendi. Veriler SPSS 16 paket veri programı kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular

Savcılık soruşturma dosyaları incelendiğinde 10 yıllık dönemde ilimizde toplam 399 intihar vakası yaşandığı saptandı. Üç yüz doksan dokuz kişinin 168'inin (%42,1) mektup, sms veya sosyal paylaşım siteleri aracılığıyla intihar notu bıraktığı tespit edildi.

Tüm olguların 95'inin (%56,5) intihar mektubu bıraktığı, 69'unun (%41,1) bir ya da birden fazla kişiye sms attığı, 4'ünün (%2,4) ise sosyal paylaşım sitesine intihar ve ölüm ile ilgili notlar yazdığı saptandı.

İntihar notu bırakan olguların en küçüğünün 17, en büyüğünün 56 yaşında olduğu, yaş ortalamasının $25 \pm 9,5$ olduğu saptandı. Olguların en sık 26-35 yaş grubunda ($n=75$, %44,6) olduğu saptandı. Tüm intihar olguları değerlendirildiğinde, yaş grubu ile intihar notu bırakma arasında anlamlı bir fark olduğu belirlendi. Otuz beş yaş altı olan olgularda intihar notu bırakma oranının %64,8 olduğu, 35 yaş ve üstü olgularda ise %15,3 olduğu saptandı ($p<0,001$) (Tablo 1).

On yedi-25 yaş grubu olguların, diğer yaş gruplarının aksine mektup yerine sms veya sosyal paylaşım sitelerini tercih ettikleri saptanmıştır ($p<0,05$) (Tablo 1). Olguların 120'sinin (%71,4) erkek, 48'inin (%28,6) kadın olduğu belirlendi. Cinsiyet ile not bırakma şekli arasında anlamlı bir ilişki olmadığı saptandı ($p>0,05$) (Tablo 1). 2007-2011 yılları arasındaki olgularda, 2002-2006 yıllarındaki olgulara göre, sms ve sosyal paylaşım sitesi yoluyla not bırakmanın arttığı, mektup bırakma oranının azaldığı belirlenmiştir ($p<0,05$) (Tablo 2).

Olgularının %32,7'sinin ($n=55$) öğrenci olduğu belirlendi. Öğrencilerin 12'sinin (%21,8) mektup bıraktığı, 39'unun (%70,9) sms attığı, 4'ünün (%7,3) ise sosyal paylaşım sitelerine intiharları ile ilgili yazı yazdıkları belirlendi. Olguların meslek grupları ile cinsiyetlerinin dağılımı Tablo 3'de sunulmuştur. Olguların 22'sinin (%13,1) ev kızı veya ev hanımı olduğu saptandı. Elli beş öğrencinin 38'inin (%69,1) erkek, 17'sinin (%30,9) kadın olduğu belirlendi.

Adli soruşturma dosyalarının incelenmesinde, 168 intihar notunun 142'sinde (%84,5) intihar nedenine ilişkin açıklama olduğu, 26 (%15,5) olgunun ise yalnızca "veda ve özür" niteliğinde olduğu saptandı. İntihar notlarının %87,5'inde ($n=147$) "Allah'tan af dilendiği" görüldü. On beş olguda (%8,9) ise "isyan" ve "intihardan başka çare kalmamasına öfke" içeren mesajlar olduğu belirlenmiştir.

İntihar nedenleri incelendiğinde, 76'sının (%53,5) karşılıksız aşk veya terk edilme gibi sebeplerden olduğu, 44'ünün (%31,0) yalnızlık, 17'sinin (%12,0) ekonomik sebepler, 5'inin (%3,5) ise fiziksel ve ruhsal hastalıklar nedeniyle olduğu belirlendi. Bıraktıkları intihar notlarında intihar sebebi olabilecek ifade kullanan olgularda intihar sebebi ile yaş grubu arasında anlamlı bir ilişki saptandı ($p<0,05$) (Tablo 4). Otuz beş yaş altı yaş grubunda en sık intihar sebebinin, karşılıksız aşk veya terk edilme olduğu, 36 yaşından büyük kimselerde ise daha sık ekonomik sebepler, hastalık ve yalnızlık olduğu belirlendi.

Tartışma

İntihar notu, adli soruşturmada olayı aydınlatılması açısından son derece önemli bir delildir (3,4). Ancak intihar notunun bulunması, olayın kesinlikle intihar olduğu anlamına gelmez (8,9). Sunulan çalışmada adli soruşturma dosyasına giren ve olayın intihar olduğu yönünde delil olarak kabul edilen notlar çalışma kapsamına alınmıştır.

İntihar eyleminin bir güçsüzlük mü yoksa güç göstergesi mi olduğu tartışılmaktadır (10,11,12). İntihar insanlık tarihi boyunca felsefe, sosyoloji ve psikiyatrinin tartıştığı bir konu olmuştur. Varoluşçulara göre intihar, kişinin hakkıdır ve suç değildir (13). Ülkemizde adli psikiyatrinin gelişmesine büyük katkı sağlayan Dinçmen, intihar edenlerin tümünün ruhsal bozukluğu olanlar olmadığını, intiharın yalnızca çaresizlik ve güçsüzlük olmadığını, bir baş kaldırış ve cesaret örneği olarak ta değerlendirilebileceğini, kişinin varoluşunu sonlandırma hakkına sahip olduğunu, bunu bilmenin kişinin yaşamı daha ciddiye almasını sağladığını ifade etmiştir (14). Ancak çalışmanın yapıldığı şehrimizde de insanların çoğunlukla inançlı olduğu görülmektedir. İntihar notlarının %87,5'inde ($n=147$) Allah'tan af dilendiği görülmüştür. On beş olguda (%8,9) ise isyan ve intihardan başka çare kalmamasına öfke içeren mesajlar olduğu belirlenmiştir.

Sebebinden ve yönteminden bağımsız olarak, intihar eden kişiden geriye bazen sadece bir boşluk kalır. Bazen de intihar etmeyi başardığını veya intihar etmek zorunda kaldığını bildiren bir mesaj kalır. İntihar eyleminin kendisi kadar, intihar notu bırakma ile ilgili varsayımlar oldukça değişiktir. İntihar notları, intihar nedenine ilişkin açıklamaları içerebilir. Bunun yanı sıra

Tablo 1. Yaş grubu ile intihar notu bırakma oranının dağılımı

Yaş Grubu	İntihar notu var		İntihar notu yok		Toplam	
	n	%	n	%	n	%
35 yaş altı	140	64,8	76	35,2	216	54,1
35 yaş ve üstü	28	15,3	155	84,7	183	45,9
Toplam	168	42,1	231	57,9	399	100,0

$\chi^2=99,636$, $p<0,001$, $df=1$

geride kalanları vicdani yük altında bırakarak cezalandırmak veya benzer durumdaki diğer kişileri korumak amaçlı olabileceği düşünülmektedir. Bazen intihar notları sadece vedalaşmayı ve

Allah'tan af dilemeyi içerir (7,15,16,17,18,19,20,21). İntihar notları kişiyi intihara götüren sürecin aydınlatılması için önemli rol oynar. İrlanda'da 42 intihar notunun incelendiği bir çalışmada,

Tablo 2. İntihar notu bırakma şeklinin yaş grubuna göre dağılımı

Yaş Grubu	Not Şekli	Sms veya sosyal paylaşım sitesi	n	%	
17-25	27	38	65	38,7	p<0,05
26-35	47	28	75	44,6	$\chi^2=10,982$
>36	21	7	28	16,7	df=2
Cinsiyet					
Erkek	64	56	120	71,4	p>0,05
Kadın	31	17	48	28,6	$\chi^2=1,766$
					df=1
Meslek					
Ev hanımı, kızı	17	5	22	13,1	
İşsiz	25	6	31	18,5	
Öğrenci	12	43	55	32,7	p<0,05
İşçi	11	5	16	9,5	$\chi^2=42,885$
Memur	16	6	22	13,1	df=6
Polis-asker	4	4	8	4,8	
Serbest Meslek	10	4	14	8,3	
Zaman					
2002-2006	71	8	79	47,0	p<0,001
2007-2011	24	65	89	53,0	$\chi^2=67,403$
					df=1
Toplam	95	73	168	100,0	

Tablo 3. Meslek gruplarının cinsiyete göre dağılımı

Meslek Grubu	Cinsiyet	Toplam	
	Erkek	Kadın	n %
Ev hanımı, kızı	-	22	22 13,1
İşsiz	28	3	31 18,5
Öğrenci	38	17	55 32,7
İşçi	14	2	16 9,5
Memur	21	1	22 13,1
Polis-asker	8	-	8 4,8
Serbest Meslek	11	3	14 8,3
Toplam	120	48	168 100,0

Tablo 4. İntihar notu bırakma şeklinin yaş grubuna göre dağılımı

Açıklanan intihar sebebi	Yaş grubu	Toplam	
	35 yaş altı	35 yaş ve üstü	n %
Karşılıksız aşk veya terk edilme	69	7	76 53,5
Yalnızlık	34	10	44 31,0
Ekonomik sebepler ve hastalık	14	8	22 15,5
Toplam	117	25	142 100,0

$\chi^2=9,824$, p<0,05, df=2

notların %74'ünün özür ve vedalaşmayı, %60'ının geride kalanlara sevgilerini, %48'i yaşamın sıkıcılığını, %21'inin geride kalanlara tavsiyeler içerdiği bildirilmiştir (22). Adli tahkikat dosyalarının incelenmesinde, %84,5 oranında intihar nedenine ilişkin açıklama olduğu, %15,5 olgunun ise yalnızca veda ve özür niteliğinde olduğu saptanmıştır.

İntihar eden kişinin dini inanışı ve kültürel değerleri intihara bakışında son derece önemlidir (12). Buna bağlı olarak geride bıraktığı notlarda kişinin günah işlediği düşüncesinin hakim olduğu ve af dilediği görülebilir (23). Ülkemizde yapılan bir çalışmada intihar vakalarında, intihar edenlerin aynı gün İslam dini kurallarına göre koltuk altı ve genital bölgelerini temizledikleri ve bu durumun olayın intihar olduğu yönünde adli delil olarak kabul edildiği bildirilmiştir (24). Bazı olgularda kişilerin ibadet ettikten hemen sonra intihar ettiği belirlenmiştir (23). Sunulan çalışmada intihar notlarının %87,5'inde (n=147) Allah'tan af dilediği görülmüştür.

İntihar notu bırakan olguların yaş ortalamasının genç yaş grubunda ve çoğunluğunun erkek olduğu belirlendi. Yaş ve cinsiyet ile ilgili veriler intihar ile ilgili yapılan çalışmalarla uyumlu bulunmuştur (25,26,27). Meslek gruplarının, cinsiyete göre dağılımında, kadınların 6'sının (%12,5) bir işi olduğu, geri kalan kadın olguların ekonomik özgürlüklerinin olmadığı belirlenmiştir. Kadın intiharları ile ilgili yapılan çalışmalarda sosyoekonomik durumun önemli bir faktör olduğu bildirilmiştir (25,26,27,28).

İntihar notları, mektup bırakmak, telefonla mesaj bırakmak veya internet aracılığıyla not bırakma şeklinde olabilir (6,29). Gelişen teknoloji ile birlikte, çalışmanın kapsadığı ikinci 5 yılda mektup yerine sms veya sosyal paylaşım sitelerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Genç popülasyonun daha sık olarak sms ve paylaşım sitelerini kullandığı belirlenmiştir. Gençlerin intihar notu olarak uzun ve duyguyu yüklü mesajlar bıraktığı, yaşlıların daha sık kısa ve öz notlar bıraktığı belirlenmiştir. Bunun nedeninin, gençlerin çoğunlukla, karşılıksız aşk ve terk edilme gibi nedenlerle intihar etmesi olduğu düşünülmüştür.

On yedi-25 ve 26-35 yaş grubunda en sık intihar sebebinin, karşılıksız aşk veya terk edilme olduğu saptanmıştır. Genç ve ergenlerin, kendilerini ve duygularını ifade etme, olumsuzluklara hazırlıklı olma ve onlarla baş etme gibi konularda eğitilmeleri, yardım almaya yönlendirilmeleri intiharların azalmasına katkıda bulunabilir. Üniversite gibi gençlerin yoğunlukta bulunduğu yerlerde intihar önlemeye yönelik, psikolojik danışma birimlerinin yaygınlaştırılması ve özendirilmesi gerekmektedir.

Çalışmanın yapıldığı şehir genç nüfusun yoğunlukta yaşadığı bir üniversite şehri olarak bilinmektedir. Bu yaş grubundakilerin, intihar mektubu bırakmak yerine son zamanlarında bir yakınlarına mesaj atarak durumu bildirdikleri görülmüştür. Sms incelemelerinin bir kısmında duygusal ilişki yaşanan kişi ile olan mesajlaşmalar delil olarak kabul görmüştür.

Sunulan çalışmada intihar ile ilgili sosyal paylaşım sitesine notlar yazıldığı az olguda belirlenmiştir. Paylaşım sitelerine yazılan notlar uzun süreli olarak incelendiğinde kişinin yakın geçmişine ait ruhsal durumu hakkında fikir verebilir. Bu açıdan bu sitelerden olay ile ilgili daha detaylı bilgiler elde edilebilir (30,31,32,33). Paylaşım sitelerine intihar notu yazan olguların ikisi yalnızlıktan, ikisi ise karşılıksız sevgi nedeniyle intihar ettiğini belirtmiştir. Paylaşım sitelerine intihar notu yazan olgular henüz olgu sunumları

şeklinde literatürde yer bulmaktadır (30). Ancak zamanla bu paylaşım sitelerinde daha fazla intihar notları yer alacağı düşünülmektedir. Günümüzde insanlar yalnızlıklarını giderek kullanımı yaygınlaşan paylaşım sitelerinde gidermektedir. Özellikle paylaşım siteleri yoluyla paylaşılan intihar notlarında, intiharı önlemek için kısa da olsa bir zaman olduğu düşünülmektedir. Bu sitelerin sosyal ve psikolojik destek hatları kurmaları gerektiği, bu notlar fark edildiğinde önemsenmeli ve önlenmeye çalışılmalıdır. İntihar mektuplarının, kişi intihar eylemini gerçekleştirmeden bulunması düşük bir ihtimaldir. Ancak yine de bulunması halinde önemsenmeli ve önlenmeye çalışılmalıdır.

İntihar iddiası olan olgularda intihar notu, olayın aydınlatılması için önemli bir bulgudur. İntihar notu, kişinin neden intihar ettiği, intihara bakış açısı ve ruhsal durumu ile ilgili fikir veren en önemli delillerdendir.

Kaynaklar

- Swahn MH, Palmier JB, Kasirye R, Yao H. Correlates of suicide ideation and attempt among youth living in the slums of Kampala. *Int J Environ Res Public Health* 2012; 9:596-609.
- Sussman MP, Jones SE, Wilson TW, Kann L. The Youth Risk Behavior Surveillance System: updating policy and program applications. *J Sch Health* 2002; 72:13-17.
- Kuwabara H, Shioiri T, Nishimura A, Abe R, Nushida H, Ueno Y, Akazawa K, Someya T. Differences in characteristics between suicide victims who lefts notes or not. *J Affect Disord* 2006; 94:145-149.
- Salib E, Cawley S, Healy R. The significance of suicide notes in the elderly. *Aging Ment Health* 2002; 6:186-190.
- Meel BL. Determinants of suicide in the Transkei sub-region of South Africa. *J Clin Forensic Med* 2003; 10:71-76.
- Demirci S, Dogan KH, Erkol Z, Gunaydin G. Unusual suicide note written on the body: two case reports. *Am J Forensic Med Pathol* 2009; 30:276-279.
- Haines J, Williams CL, Lester D. The characteristics of those who do and do not leave suicide notes: is the method of residuals valid? *Omega (Westport)* 2011; 63:79-94.
- Ho TP, Yip PS, Chiu CW, Halliday P. Suicide notes: what do they tell us? *Acta Psychiatr Scand* 1998; 98:467-473.
- Bhatia MS, Verma SK, Murty OP. Suicide notes: psychological and clinical profile. *Int J Psychiatry Med* 2006; 36:163-170.
- Joiner TE Jr, Rudd MD, Rajab MH. The Modified Scale for Suicidal Ideation: factors of suicidality and their relation to clinical and diagnostic variables. *J Abnorm Psychol* 1997; 106:260-265.
- Lester D. Are suicide bombers heroes? *Psychol Rep* 2010; 106:499-500.
- Robertson M. Books reconsidered: Emile Durkheim, *Le Suicide*. *Australas Psychiatry* 2006; 14:365-368.
- Minois G. History of Suicide, translated by Lydia G. Cochrane. 2nd Edition. London: The Johns Hopkins University Press; 2001
- Dinçmen K. Deskriptiv davranış. Dinçmen K, editör *Deskriptiv ve Dinamik Psikiyatri* içinde. 1nci Baskı. İstanbul: Ar Yayın Dağıtım;1981;s. 423-37
- Eisenwort B, Berzlanovich A, Willinger U, Eisenwort G, Lindorfer S, Sonneck G. Suicide notes and their importance to suicide research. The representativeness of suicide note writers. *Nervenarzt* 2006; 77:1355-6, 1358-60, 1362.
- Loibl LM, Tran US, Hirner A, Voracek M. Lay theories of suicide: test-retest reliability and further validation of lester and bean's attribution of causes to suicide scale. *Psychiatr Danub* 2008; 20:26-30.
- Hokans KD, Lester D. Anger and hopelessness in suicide notes: a preliminary study. *Psychol Rep* 2009; 104:608.
- Lester D. Differences between genuine and simulated suicide notes. *Psychol Rep* 2008; 103:527-8.
- Lester D. Computer analysis of the content of suicide notes from men and women. *Psychol Rep* 2008; 102:575-576.
- Lester D. Letters from a suicide: Van Gogh and his sister. *Psychol Rep* 2010; 106:381-382.

21. Barnes DH, Lawal-Solarin FW, Lester D. Letters from a suicide. *Death Stud* 2007; 31:671-678.
22. Foster T. Suicide note themes and suicide prevention. *Int J Psychiatry Med* 2003;33:323-331.
23. Shah A, Chandia M. The relationship between suicide and Islam: a cross-national study. *J Inj Violence Res* 2010; 2:93-97.
24. Demirci S, Dogan KH, Erkol Z, Deniz I. Is daily shaving of axillary and pubic hair a feature of suicide in the Muslim community? *Am J Forensic Med Pathol* 2008; 29:330-333.
25. Patel V, Ramasundarahettige C, Vijayakumar L, Thakur JS, Gajalakshmi V, Gururaj G, Suraweera W, Jha P. Suicide mortality in India: a nationally representative survey. *Lancet* 2012; 23:2343-2351.
26. Varnik P. Suicide in the world. *Int J Environ Res Public Health* 2012; 9:760-771
27. Arslan MM, Akçan R, Hilal A, Batuk H, Çekin N. Suicide Among Children and Adolescents; Data from Çukurova, Turkey. *Child Psychiatry and Human Development* 2007; 38:271-277
28. Karki C. Suicide: Leading cause of death among women in Nepal. *Kathmandu Univ Med J (KUMJ)* 2011; 9:157-158.
29. Rothschild MA, Raatschen HJ, Schneider V. Suicide by self-immolation in Berlin from 1990 to 2000. *Forensic Sci Int* 2001; 124:163-166.
30. Ruder TD, Hatch GM, Ampanozi G, Thali MJ, Fischer N. Suicide announcement on Facebook. *Crisis* 2011; 32:280-282.
31. O'Connor R, Sheeby N, O'Connor D. A thematic analysis of suicide notes. *Crisis* 1999; 20:106-114.
32. Barak A, Miran O. Writing characteristics of suicidal people on the internet: A psychological investigation of emerging social environments. *Suicide Life Threat Behav* 2005; 35:507-524.
33. Lester D. A comparison of fifteen theories of suicide. *Suicide Life Threat Behav* 1994; 24:80-88.